

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 572/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. H., M., zastúpeného advokátom JUDr. M. V., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Martin „*v konaní o rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 15. novembra 2011 vydanému pod ČVS: ORP-856/OVK-MT-2011 Okresným riaditeľstvom PZ Martin, Odborom kriminálnej polície*“ a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. H. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2013 doručená sťažnosť Ing. P. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Martin (ďalej aj „okresná prokuratúra“) „v konaní o rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 15. novembra 2011 vydanému pod ČVS: ORP-856/OVK-MT-2011 Okresným riaditeľstvom PZ Martin, Odborom kriminálnej polície“.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že:

«Sťažovateľ namieta touto sťažnosťou porušenie svojho základného ľudského práva a to práva v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy(...)

Uznesením vzniesol policajný orgán OR PZ Martin, Odbor kriminálnej polície (ďalej aj „policajný orgán“) v zmysle ustanovenia § 206 ods. 1 Trestného poriadku voči Ing. P. H. obvinenie, lebo na podklade zistených skutočností má byť dostatočne odôvodnený záver, že dňa 15. novembra 2011 o 06:25 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia, ev. č.(...) po ul. M. označenej dopravnou značkou „Daj prednosť vjazde“ ako vedľajšia cesta smerom ku križovatke s hlavnou cestou ul. A. S. a v križovatke chcel odbočiť vpravo ku námestiu S. v M., pričom pri vchádzaní do križovatky ul. M. s ul. A. S. dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke následkom čoho prehliadol bicyklistku D. C. prechádzajúcu na bicykli po hlavnej ceste ul. A. S., z pohľadu vodiča zľava doprava od ul. P. ku námestiu S. v M. a narazil ľavou prednou časťou predného nárazníka OMV zn. Škoda Felícia do pravého boku - pravej zadnej časti bicykla, následkom nárazu došlo k pádu bicyklistky na vozovku, pričom bicyklistka mala vzadu na bicykli rozsvietené predpísané osvetlenie červenej farby, vpredu osvetlená nebola, mala na seba oblečenú reflexnú vestu, vodič OMV zn. Škoda Felícia bol podrobený vyšetreniu na alkohol s negatívnym výsledkom, pričom pri dopravnej nehode D. C. utrpela zranenia: zlomenina v oblasti kolena, pomliaždeniny tváre s predpokladaným časom liečenia 3 mesiace.

Uvedeným konaním mal Ing. P. H. naplniť skutkovú podstatu prečinu ublíženia na zdraví podľa ust. § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Proti uvedenému uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 15. novembra 2011 vydanému pod ČVS: ORP-856/OVK-IUIT-2011 (ďalej aj „uznesenie“), ktoré bolo Ing. P. H. ako obvinenému doručené dňa 15. novembra 2011, podal Ing. P. H. dňa 18. novembra 2011 v zákonnej, trojdňovej lehote sťažnosť, ktorou žiadal, aby policajný

orgán podľa ustanovenia § 190 ods. 1 Trestného poriadku napadnuté uznesenie ako nedôvodné sám zrušil a trestné stíhanie podľa ustanovenia § 215 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku zastavil alebo podľa ustanovenia § 190 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku vec predložil na rozhodnutie dozorujúcemu prokurátorovi, ktorého žiadal, aby napadnuté uznesenie ako nedôvodné podľa ustanovenia ust. § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušil, resp. podľa ust. § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uložil orgánu, ktorý sťažnosťou napadnuté uznesenie vydal, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

O podanej sťažnosti v zmysle Trestného poriadku rozhoduje dozorujúca prokuratúra, v tomto prípade Okresná prokuratúra v Martine, ktorá o podanej sťažnosti do dnešného dňa nerozhodla a teda bez právneho dôvodu je nečinná po dobu viac ako 19 mesiacov.

So zreteľom na(...) ustanovenia Trestného poriadku a Ústavy Slovenskej republiky je v tomto prípade nepochybné, že nekonaním Okresnej prokuratúry v Martine v tejto trestnej veci po dobu viac ako 19 mesiacov došlo nepochybne k prietahom v trestnom konaní a boli porušené práva obvineného vyplývajúce z článku 48 Ústavy Slovenskej republiky a Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách, a z uvedeného dôvodu Ing. P. H. podáva túto sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky z dôvodu porušenia článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a súčasne žiada aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. (...)

Uvedeným nekonaním Okresná prokuratúra Martin podľa sťažovateľa porušila aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd(...)

Sťažovateľ sa domáha v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky aj primeraného finančného zadosťučinenia. (...)

Sťažovateľ sa domnieva, že doba 19 mesiacov, počas ktorej je doposiaľ Okresná prokuratúra v Martine nečinná, je ničím neospravedlňiteľná. Účastník konania má právo na konanie bez prietahov a toto právo odporca nemôže, ani vzhľadom na jeho subjektívne pomery porušovať. Sťažovateľ vidí nemajetkovú ujmu vo svojom pretrvávajúcom pocite právnej neistoty, spočívajúcu v pocitoch márnosti a nespravodlivosti sprevádzajúcich porušovanie základného práva na konanie prokuratúry bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľovi je od dopravnej nehody zadržaný vodičský preukaz, pričom sťažovateľ je architektom, a teda k jeho povolaniu je potrebná flexibilita, je potrebné sa dostavovať na miesta budúcich stavieb, ktoré navrhuje a odňatie možnosti riadiť osobné motorové vozidlo

po takúto dobu, pričom je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ nikdy nebol trestaný a preto nie je dôvodné očakávať, a aj to len v prípade uznania viny, že by mu bol uložený trest zákazu činnosti na dobu dlhšiu ako jeden rok, pričom už po polovici trestu by mohol požiadať o upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti, a tieto skutočnosti výrazne obmedzujú sťažovateľa pri výkone jeho povolania architekta. (...)

Podľa judikatúry ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je možné napraviť. To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu. Daný prípad je práve podobný.

Vychádzajúc z uvedeného a zohľadňujúc skutočnosť, že Okresná prokuratúra Partizánske (správne má byť zrejme Okresná prokuratúra Martin, pozn.) svojim nekonaním v predmetnej veci podľa sťažovateľa zapríčinil prietahy v konaní, sťažovateľ žiada v zmysle článku 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, aby mu Ústavný súd Slovenskej republiky priznal finančné zadosťučinenie vo výške 5000,00 EUR(...), ktorú sťažovateľ považuje za primeranú dobe nečinnosti štátneho orgánu a súčasne aj dobe právnej neistoty, v ktorej sa nachádza a súčasne aj skutočnosti, že nemôže riadiť osobné motorové vozidlo po dobu, ktorá je vzhľadom aj na prípadný očakávaný trest neprimeraná dobe nečinnosti štátneho orgánu.

Nečinnosťou Okresnej prokuratúry Martin je akoby predlžovaný sťažovateľovi trest zákazu činnosti, ktorý mu ani len nebol doposiaľ uložený, nakoľko mu je zadržaný vodičský preukaz, čím mu je spôsobená ujma aj v rovine výkonu povolania, nakoľko povolanie architekta je spojené aj s častým cestovaním za klientami, na miesta projektovania budúcich stavieb a pod.

Sťažovateľ v uvedenej trestnej veci prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním zo dňa 30. marca 2012 a opätovne aj dňa 06. júna 2013 žiadal Okresnú prokuratúru v Martine o informáciu o stave veci, avšak bez akejkol'vek reakcie. (...)

V zmysle uvedeného sťažovateľ Ing. P. H. žiada Ústavný súd Slovenskej republiky, aby po vykonaní potrebného dokazovania vo veci sťažnosti Ing. P. H.(...) o porušení základného práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky takto rozhodol:

1. Slovenská republika, zastúpená Okresnou prokuratúrou Martin, v konaní o rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 15. novembra 2011 vydanému pod ČVS: ORP-856/OVK-MT-2011 Okresným riaditeľstvom PZ Martin, Odborom kriminálnej polície porušila základné právo Ing. P. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi(...) primerané finančné zadosťučinenie v sume 5000,00 EUR(...), ktoré je Okresná prokuratúra Martin povinná vyplatiť Ing. P. H. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresná prokuratúra Martin je povinná nahradiť sťažovateľovi Ing. P. H. do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia (v zmysle § 36 ods. 2 z. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov) trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 331,13 EUR (v zmysle § 11 ods. 2 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, za prevzatie a prípravu právneho zastúpenia; vyhotovenie právneho podania, teda 2 x hlavný úkon po 130,16 EUR, t. j. 231,80 EUR, 2 x režijný paušál vo výške 7,81 EUR plus daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % zo sumy 275,94 EUR, t. j. suma vo výške 55,19 EUR, teda celkom 331,13 EUR) na účet advokáta JUDr. M. V.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresnej prokuratúry Martin *„v konaní o rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 15. novembra 2011 vydanému pod ČVS: ORP-856/OVK-MT-2011 Okresným riaditeľstvom PZ Martin, Odborom kriminálnej polície“*.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov orgánmi činnými v trestnom konaní, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo napr. podľa § 31 ods. 1 a § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“).

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov

a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre je prokurátor pri vybavovaní podnetu povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo (§ 35 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov (§ 35 ods. 3 zákona o prokuratúre).

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre môže podávateľ podnetu žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 6 ods. 1 zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh, prípadne vykonať úkony podriadeného prokurátora alebo rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor.

Z uvedeného vyplýva, že zákon o prokuratúre poskytuje sťažovateľovi prostriedok nápravy – podnet a tiež opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre), ktorým sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti postupu okresnej prokuratúry v predmetnej veci, pokiaľ napriek opakovanému zisteniu zbytočných prietáhov v konaní zo strany okresnej prokuratúry krajská prokuratúra alebo Generálna prokuratúra Slovenskej

republiky neprijala efektívne a účinné opatrenia na zjednanie nápravy aj napriek oprávneniam vyplývajúcim im zo zákona o prokuratúre. Uvedené právne prostriedky umožňovali a stále umožňujú sťažovateľovi dosiahnuť účinnú nápravu vzhľadom na právomoc krajského prokurátora (prípadne následne generálneho prokurátora Slovenskej republiky) záväzným pokynom nariadiť prijatie efektívnych opatrení v predmetnej veci aj napriek doterajšiemu postupu okresnej prokuratúry, ak by na základe podnetu sťažovateľa dospeli k záveru, že tento postup okresnej prokuratúry bol v rozpore so zákonom.

Sťažovateľ, ktorý namieta porušenie svojich základných práv zbytočnými priet'ahmi zo strany orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní, je povinný pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využiť všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy, teda aj prostriedky podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre, ak dozorový prokurátor nevykoná efektívne a účinné opatrenia na zjednanie nápravy.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tvrdí, že „v uvedenej trestnej veci prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním zo dňa 30. marca 2012 a opätovne aj dňa 06. júna 2013 žiadal Okresnú prokuratúru v Martine o informáciu o stave veci, avšak bez akejkoľvek reakcie“. K predmetnej sťažnosti bola však priložená iba fotokópia z podania sťažovateľa z 30. marca 2011 adresovaná prostredníctvom svojho obhajcu okresnej prokuratúre, pričom toto podanie je označené ako „Žiadosť o informáciu o podanej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia a žiadosť o prešetrenie postupu policajta podľa ustanovenia § 210 Trestného poriadku“. Z obsahu tohto podania jednoznačne vyplýva, že ani náznakom neobsahuje námietku proti postupu okresnej prokuratúry, ktorá je účastníkom tohto konania, ale ide o žiadosť sťažovateľa, ktorou žiada výlučne „o prešetrenie postupu policajta v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-856/OVK-MT-2011“.

Sťažovateľ teda v danom prípade podnet ani opakovaný podnet v zmysle § 31 až § 36 zákona o prokuratúre nevyužil, ale obrátil sa priamo na ústavný súd, v dôsledku čoho bola jeho sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ, aj keď ústavnému súdu nepredložil o tom dôkaz, prípadne aj keď „*dňa 06. júna 2013 žiadal Okresnú prokuratúru v Martine o informáciu o stave veci*“, a pokiaľ by sa toto jeho podanie obsahovo mohlo považovať za podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre, ešte stále má k dispozícii opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre, ktorý ústavný súd považuje za účinný prostriedok nápravy (napr. III. ÚS 365/04).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2013